

Warszawa, 14 lipca 2017 r.

BAS-WAPEiM - 1464/17

Pan **Do druku nr 1727**
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy Sądzie Najwyższym (druk nr 1727)
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Andrzej Matusiewicz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Najważniejsze postanowienia projektu dotyczą:

1. określenia funkcji Sądu Najwyższego polegających na sprawowaniu nadzoru w zakresie orzecznictwa nad sądami powszechnymi i sądami wojskowymi, realizowanego poprzez rozpatrywanie środków odwoławczych i rozstrzyganie pytań prawnych, oraz staniu na straży praworządności i sprawiedliwości społecznej w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości,

2. zmiany zakresu kognicji Sądu Najwyższego, do których zalicza się rozpatrywanie spraw dyscyplinarnych w zakresie określonym przez ustawę, rozpoznawanie protestów wyborczych, w tym dotyczących wyborów do Parlamentu Europejskiego, stwierdzanie ważności referendum ogólnokrajowego i konstytucyjnego; katalog zadań ma charakter otwarty,

- wyeliminowania z zakresu właściwości Sądu Najwyższego udziału w pracach legislacyjnych poprzez pełnienie funkcji opiniodawczej,

- reformy sądownictwa dyscyplinarnego sędziów, prokuratorów, komorników, notariuszy i przedstawicieli innych zawodów prawniczych, polegającej na utworzeniu w ramach Sądu Najwyższego nowej, autonomicznej Izby Dyscyplinarnej,

- reorganizacji struktury wewnętrznej Sądu Najwyższego, polegającej na utworzeniu - w miejsce obecnych - trzech izb: Prawa Publicznego, Prywatnego i Dyscyplinarnej (do zadań Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego

należć będzie rozpoznawanie spraw dyscyplinarnych sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych, sędziów sądów wojskowych, prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej, adwokatów, radców prawnych, notariuszy i komorników sądowych, a także spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczących sędziów Sądu Najwyższego oraz spraw z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku),

- przyznania Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienia do wydawania, w drodze rozporządzenia, regulaminu Sądu Najwyższego normującego jego wewnętrzną organizację oraz liczbę stanowisk sędziowskich w Sądzie Najwyższym oraz liczbę stanowisk w każdej izbie, a także decydowania w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska sędziego SN przez sędziego, który osiągnął wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku i wyraził wolę dalszego zajmowania stanowiska,

- przyjmowania oświadczeń majątkowych sędziów Sądu Najwyższego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

- określenia organów Sądu Najwyższego, którymi według projektu są: Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Sądu Najwyższego, Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego i Kolegium Sądu Najwyższego,

- podwyższenia wymagań dla pełnienia funkcji sędziego Sądu Najwyższego (sędzią SN nie będzie mogła zostać osoba prawomocnie skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub współpracująca z organami bezpieczeństwa państwa poprzedniej formacji ustrojowej),

- ograniczenia możliwości podejmowania dodatkowego zajęcia lub sposobu zarobkowania przez sędziów Sądu Najwyższego,

- obniżenia – w porównaniu ze stanem obowiązującym – granicy wieku uprawniającej do przejścia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku i ustanowienia jej w wysokości 60 lat, gdy chodzi o kobiety, i 65 lat w przypadku mężczyzn (granica ta może ulec przesunięciu do 70 lat, za zgodą Ministra Sprawiedliwości),

- wprowadzenia przyspieszonego trybu procesowania w przedmiocie uchylenia immunitetu przysługującego sędziom Sądu Najwyższego (projekt przewiduje ujednoczenie zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów oraz poszerza katalog kar dyscyplinarnych m.in. o sankcję obniżenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, ustanawia ponadto dodatkową dolegliwość w postaci możliwości podania przez sąd prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego do wiadomości publicznej),

- powołania przez Ministra Sprawiedliwości – spośród prokuratorów każdorazowo wskazanych przez Prokuratora Krajowego – Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia określonej sprawy, dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego (do kompetencji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości należy przeprowadzenie czynności

wyjaśniających, wszczęcie postępowania dyscyplinarnego bądź przystąpienie do już toczącego się postępowania),

- zmiany przeprowadzania postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym m.in. wprowadzeniu obowiązku publikacji w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" uchwał Sądu Najwyższego o randze zasad prawnych,

- określenia podstawowych zasad organizacji i funkcjonowania Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej oraz Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego,

- możliwości delegowania przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Prezesa kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego w Ministerstwie Sprawiedliwości lub pracownika sądu albo prokuratury do wykonywania czynności w Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej oraz Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego,

- ujednoczenia zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów sądów powszechnych i wojskowych oraz prokuratorów (wśród projektowanych rozwiązań należy wymienić wprowadzenie przyspieszonego trybu rozpoznania wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej w sytuacji, gdy sędzia został ujęty na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa - w zakresie ograniczonym do przestępstw najpoważniejszych – i nadal pozostaje zatrzymany,

- zaostrzenia wymogów wobec kandydata na urząd sędziego sądu powszechnego, który ma legitymować się wyłącznie obywatelstwem polskim, nie być karany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego i cieszyć się pełnią praw publicznych (projekt ogranicza również możliwości dodatkowego zatrudnienia na stanowiskach dydaktycznych),

- wprowadzenia nowych rozwiązań w kwestii delegowania prokuratorów.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 4 § 1 pkt 1 lit. b tiret piąte, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie obejmuje przedmiotu projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o Sądzie Najwyższym (druk nr 1727) nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 14 lipca 2017 r.

BAS-WAPEiM-1465/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o Sądzie Najwyższym (druk nr 1727) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Andrzej Matusiewicz)

Najważniejsze postanowienia projektu dotyczą:

1. określenia funkcji Sądu Najwyższego polegających na sprawowaniu nadzoru w zakresie orzecznictwa nad sądami powszechnymi i sądami wojskowymi, realizowanego poprzez rozpatrywanie środków odwoławczych i rozstrzyganie pytań prawnych, oraz staniu na straży praworządności i sprawiedliwości społecznej w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości,

2. zmiany zakresu kognicji Sądu Najwyższego, do których zalicza się rozpatrywanie spraw dyscyplinarnych w zakresie określonym przez ustawę, rozpoznawanie protestów wyborczych, w tym dotyczących wyborów do Parlamentu Europejskiego, stwierdzanie ważności referendum ogólnokrajowego i konstytucyjnego; katalog zadań ma charakter otwarty,

- wyeliminowania z zakresu właściwości Sądu Najwyższego udziału w pracach legislacyjnych poprzez pełnienie funkcji opiniodawczej,

- reformy sądownictwa dyscyplinarnego sędziów, prokuratorów, komorników, notariuszy i przedstawicieli innych zawodów prawniczych,

polegającej na utworzeniu w ramach Sądu Najwyższego nowej, autonomicznej Izby Dyscyplinarnej,

- reorganizacji struktury wewnętrznej Sądu Najwyższego, polegającej na utworzeniu - w miejsce obecnych - trzech izb: Prawa Publicznego, Prywatnego i Dyscyplinarnej (do zadań Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego należeć będzie rozpoznawanie spraw dyscyplinarnych sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych, sędziów sądów wojskowych, prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej, adwokatów, radców prawnych, notariuszy i komorników sądowych, a także spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczących sędziów Sądu Najwyższego oraz spraw z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku),

- przyznania Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienia do wydawania, w drodze rozporządzenia, regulaminu Sądu Najwyższego normującego jego wewnętrzną organizację oraz liczbę stanowisk sędziowskich w Sądzie Najwyższym oraz liczbę stanowisk w każdej izbie, a także decydowania w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska sędziego SN przez sędziego, który osiągnął wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku i wyraził wolę dalszego zajmowania stanowiska,

- przyjmowania oświadczeń majątkowych sędziów Sądu Najwyższego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

- określenia organów Sądu Najwyższego, którymi według projektu są: Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Sądu Najwyższego, Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego i Kolegium Sądu Najwyższego,

- podwyższenia wymagań dla pełnienia funkcji sędziego Sądu Najwyższego (sędzią SN nie będzie mogła zostać osoba prawomocnie skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub współpracująca z organami bezpieczeństwa państwa poprzedniej formacji ustrojowej),

- ograniczenia możliwości podejmowania dodatkowego zajęcia lub sposobu zarabkowania przez sędziów Sądu Najwyższego,

- obniżenia - w porównaniu ze stanem obowiązującym - granicy wieku uprawniającej do przejścia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku i ustanowienia jej w wysokości 60 lat, gdy chodzi o kobiety, i 65 lat w przypadku mężczyzn (granica ta może ulec przesunięciu do 70 lat, za zgodą Ministra Sprawiedliwości),

- wprowadzenia przyspieszonego trybu procesowania w przedmiocie uchylenia immunitetu przysługującego sędziom Sądu Najwyższego (projekt przewiduje ujednoczenie zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów oraz poszerza katalog kar dyscyplinarnych m.in. o sankcję obniżenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, ustanawia ponadto dodatkową dolegliwość w postaci możliwości podania przez sąd prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego do wiadomości publicznej),

- powołania przez Ministra Sprawiedliwości – spośród prokuratorów każdorazowo wskazanych przez Prokuratora Krajowego – Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia określonej sprawy, dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego (do kompetencji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości należy przeprowadzenie czynności wyjaśniających, wszczęcie postępowania dyscyplinarnego bądź przystąpienie do już toczącego się postępowania),

- zmiany przeprowadzania postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym m.in. wprowadzeniu obowiązku publikacji w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" uchwał Sądu Najwyższego o randze zasad prawnych,

- określenia podstawowych zasad organizacji i funkcjonowania Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej oraz Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego,

- możliwości delegowania przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Prezesa kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego w Ministerstwie Sprawiedliwości lub pracownika sądu albo prokuratury do wykonywania czynności w Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej oraz Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego,

- ujednoczenia zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów sądów powszechnych i wojskowych oraz prokuratorów (wśród projektowanych rozwiązań należy wymienić wprowadzenie przyspieszonego trybu rozpoznania wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej w sytuacji, gdy sędzia został ujęty na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa - w zakresie ograniczonym do przestępstw najpoważniejszych – i nadal pozostaje zatrzymany,

- zaostżenia wymogów wobec kandydata na urząd sędziego sądu powszechnego, który ma legitymować się wyłącznie obywatelstwem polskim, nie być karany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego i cieszyć się pełnią praw publicznych (projekt ogranicza również możliwości dodatkowego zatrudnienia na stanowiskach dydaktycznych),

- wprowadzenia nowych rozwiązań w kwestii delegowania prokuratorów.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 4 § 1 pkt 1 lit. b tiret piąte, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o Sądzie Najwyższym (druk nr 1727) **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt